

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se oena primerno zmanjša.

Rokopis

ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za polleta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Meščanje!

Razpisane so zopet dopolnilne volitve v mestni zbor ljubljanski, katere se bodo vršile

11., 13., in 14. aprila t. l.

in zopet dana Vam je prilika, posluževati se meščanskih Svojih pravic, pokazati Svojo politično zavednost in neomahljivo značajnost, javno proglasiti Svoje prepričanje in priboriti mestnemu zboru narodno večino, katera mu po vsej pravici gre in za katero se skušamo uže dolgo vrsto let.

Vaše glasovanje bode pričalo, ali znate razločevati mej prijateljem in nasprotnikom, ali Vam je pri srci pravična naša stvar, narodna disciplina, napredek in materialno blagostanje našega mesta, — oznanjevalo bode pa tudi, ste li ponosni na krasno našo deželo, v kateri biva ogromna večina Slovencev, in hočete li še dalje trpeti nenaravno razmero, da nam v lastnej deželi, v glavnem našem mestu, še dalje gospodari ona stranka, katera zasmehuje in zaničuje vse, kar je našega in katero je presvitli cesar sam tako nemilostno po resnici obsodil, rekoč jej: „Fakcijska opozicija!“

Sebi v prid morate voliti, kajti marsikteri koristni predlog je dozdej propadel v mestnem zboru, ker je bil stavljen po narodnih zastopnikih in marsiktero važno vprašanje se iz tega vzroka nij rešilo ali pa rešilo za Vas neugodno.

Da tedaj ne bodemo več brezpravni v zboru ljubljanskem, da ne bode več gospodaril tujec in potujčenec v našem mestu, zato treba, da Svoje zaupanje izrečete someščanom, katere Vam nasvetuje podpisani odbor, s tem da jih volite kot Svoje zastopnike.

In ker bodo tudi nasprotniki napanjali vse sile, potrebno je neobhodno, da vsak volilec izpolni svojo dolžnost, da se iznebi vseh predsodkov in se ne da pregovoriti niti premotiti, če ga vabi nasprotna stranka s še tako priliznenimi in zvižajčnimi besedami.

Možje, katere Vam priporočamo, so Vaši someščani, Vaši sorojaki, Vaše krvi, vrhu tega pa po svojem stanu, svojem imetji, znanji in značaju tako odlični, da so gotovo vredni Vašega zaupanja, njih imena so Vam porok, da bodo izvrševali težavno nalogo mestnih odbornikov vestno, častno in v Vašo popolno zadovoljnost.

Pogumno tedaj na volišče in volite jih jednoglasno!

Ti možje so:

Za III. volilni razred, ki voli 11. aprila:

Dr. Valentin Zarnik, odvetnik in deželni poslanec.
Jan. Nep. Horak, hišni posestnik, prvomestnik pomožnega društva itd.
Ivan Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“.

Za II. volilni razred, ki voli 13. aprila:

Peter Grasselli, deželnega glavarja namestnik, hišni posestnik itd.
Franc Potočnik, stavbeni svetnik.
Alojzlj Bajer, c. kr. računski revident in hišni posestnik.

Za I. volilni razred, ki voli 14. aprila:

Josip Kušar, predsednik trgovinske in obrtnijske zbornice.
Ivan Vilhar, hišni posestnik.
Dr. Alfons Moše, odvetnik.
Dr. Franc Papež, odvetnik.

V imenu národnega centralnega volilnega odbora:

Dr. Valentin Zarnik, prvomestnik.

Dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški in Peter Grasselli, prvomestnikova namestnika.

Okrožnica Strossmayerjeva

o razmerah zapadne in vzhodne cerkve.

(Dalje.)

II.

Ako se pa človek vpraša: Kaj je pač pravoslavne vladike tako razžalilo in vzburilo? kake je to smrtni greh, kterega sem jaz storil proti pravoslavju? Tu vam odgovor: vsem je znano, da sem se jaz svetemu očetu Leenu XIII. prisrčno zahvalil za njegovo krasno okrožnico „Grande munus“, s katero je prvič nas Slované na posebni način vzel pod krila svoje moči in varstva tedaj, ko skoro ves ostali svet naše težnje in namene vsakovrstno razlaga in jim Bog ve kaka sumničenja podtika; s katero je drugič: naša svetnika, sv. Cirila in Metoda postavil po občni želji vseh Slovanov katolikov na višo stopinjo spoštovanja in slave po cerkvenih obredih, ter nam naklada, da jih pristojno spoštujemo in kličemo v pomoč. V minolem postu oziral sem se jaz na to papeževo okrožnico, kar se pristoji biskupu katoliškemu ter sem razlagal svojemu ljudstvu življenje in apostolsko delovanje svetih naših apostolov ter pojasnil njih glavno težnjo za edinostjo v

cerkvi božji; in zaščitnico te edinosti smatrala sta vedno cerkev rimsko, ker sta v njej iskala in našla podporo, tolažbo in pomoč v svetem svojem poklicu. Prav naravno pa je, da sem, govoreč Slovanom o apostolih slovanskih, oziral se na največo potrebo svojega naroda, svetujoč mu iz vsega srca, da se odpove cerkveni neslogi; ker nesloga to ni delo slovansko marveč grško; Grki pa bili so nam vedno in so tudi dandanes najhujši nasprotniki. Jasno je toraj, kaj je tako vzburilo in vznemirilo pravoslavne vladike, da ostanejo njih spisi večni spomenik med nami, kam privede strast in predsodek ljudi tudi one, ki bi se morali po svojem poklicu in položaji odlikovati v opreznosti, resnosti, zmernosti in ujudnosti. Pravoslavnim vladikam ni po godu a) kako jaz pišem o edinosti in b) kako jaz razlagam življenje in apostolsko delovanje naših svetih apostolov Cirila in Metoda.

Kar se prvega tiče, moram jaz iz vse duše vse ono ponoviti, kar sem v svoji lanski okrožnici učil in učiti hočem, dokler bodem živel, to je: da je edinost sama v sebi najsvetejša stvar, po kateri kliče in teži vsako plemenito srce. In kako tudi ne? Vsaj je

bila gotovo ta sveta edinost večni besedi božji takrat naj bolj na srci, ko se je zaradi nas včlovečila v hlevu betlehemskem in ko nas je na gori Kalvariji s svojo sveto smrtjo odkupila od večne smrti. Vsled tega naj bode rod človeški pravo in živo telo Jezusovo, bode naj edina sveta družina božja. Vsaj je pa tudi sveta edinost naj bistvenejša lastnost cerkve božje na zemlji in najsijajnejši dokaz njenega božjega izvira. V njej in po njej postavil je Bog na visoko goro ono prečudno poslopje, o kterem govori sveto evangelje; to poslopje lahko vsak zagleda in spozna, lahko vanj pride ter najde v njem on mir in srečo, katero mu svet ne more dati. Ako pa je Jezus naš Bog in rešitelj v cerkev svojo položil vso svojo moč in vse svoje bitje, vse zasluge in sadove svojega trpljenja in smrti svoje, vso dedščino svetega in neumrlega nauka svojega, storil je to zato, da se v njej od dne do dne vedno bolj širi luč svete resnice in skrivnost svete milosti božje, dokler ne pride čas, da se ves svet združi v edinosti svete vere, ljubezni in moči, da bode samo en pastir in en hlev; to je bistvena naloga cerkvi božji na zemlji, to je poslednji namen odkupljenja našega. Zato

Politični pregled.

V Ljubljani 29. marca

Avstrijske dežele.

Na **Dunaju** so imele 27. t. m. obe zbornici seje. V zbornici poslancev so obravnavali postavbo o poštnih hranilnicah. Obrtniški odsek je imel tudi ta dan sejo ter pretresoval znani §. 50. Potem takem bi bili trije oddelki postavbe dovršeni.

Govori se, da se letos snideta naš presvitli cesar **Franc Jožef** in ruski car **Aleksander**. Kje in kdaj? se hočejo neki pomeniti z velikim knezom Vladimirom, ki je te dni na Dunaj prišel.

Zarad vpeljave **slovenščine** v šole in vradnje vlada nekoliko cenca; zato mislijo slovenski poslanci sami začeti ter dotični postavnai načrt predložiti.

Iz bojišča. General Dalen naznanja dne 26. marcija, da se je oddelek Arlov povrnil in kako so sedaj bojne moči po zagorji razstavljene, potem pa da je več oddelkov preiskovalo prostor okoli Gorazde, Cajnice, Foče a da niso ustašev nikjer videli. Na desnem bregu Drine se pomikajo vstaši proti severju sploh pa so zelo razkropljeni na male čete.

Iz Krivošije vé „Nar. List“ poročati, da so začeli prebivalci svoje še ostale hiše požigati. Tako so neki v Poljanah in Stepanovem Dolu vse hiše sami zažgali. V Kotor so pripeljali mnogo vstajnikov, ki so se iz obupnosti in glada vojakom podali. — V Krivošiji je vse mirno; le sem ter tje kaki skriti vstaši malo ponagajajo, pa kmalo spet zginejo. Te dni sta šla dva vojaka po vode, nazaj gredé sta bila pa napadena in vsmrtena, preden so jima mogli vojski na pomoč priti. Zato je pa tudi vojakom ojstro prepovedano posamezno okoli hoditi.

Vse dosedanje zgube v Krivošiji in Herkogovini so po zadnjem izkazu sledeče: 14 mrtvih, 20 močno in 12 malo ranjenih. Po prvem izkazu pa jih je bilo 39 mrtvih, 75 močno in 47 malo ranjenih, 3 so pogrešali; tedaj vseh vkup 53 mrtvih, 95 hudo in 59 malo ranjenih. Med temi je bilo častnikov 6 mrtvih, 4 močno in 5 malo ranjenih.

Vnanje države.

Oo. Jezuitje iz **Briksena** pregnani so šli v kneževino Monako (svobodno

deželico blizo Genove na Laškem) ter učé tam v gimnaziji. Na Tirolskem so se jih bali irendentari in so se oddihali se le potem, ko teh državo nevarnih ljudi ni bilo več v Avstrijski državi. V gimnazijo k Jezuitom pa pošiljajo svoje sinove vsi imenitni državniki, starešine raje kakor v državne šole. In tako delajo sovražniki pravičnih le na korist pravičnim; na škodi so le prebivalci v Briksenu, ki so izgubili izvrstne šole in tudi trpe gmotno škodo, ker inorodnih dijakov ni več kje, imajo bliže v Monako. — Tudi pri nas bi radi nekteri Kamničanom to ljubav skazali, da bi jim vzeli izvrstne učeniike, češ, redovniki niso dosti izšolani.

Poslanci Avstrijski, srbski, bulgarski in Turčije so **pretrgano posvetovanje** zarad železnic, ki naj bi vse te dežele vezale, spet začeli. 25. sušca so le drugi drugemu naznanovali, kaj je kdo opazoval in zvedel med tem časom, kar ni bilo posvetovanja. 27. t. m. pa so zopet svidli, menda že enkrat z boljším vspehom, kakor do zdaj.

Iz Srbije. Čestitke, ki od dne do dne prihajajo srbskemu kralju Milanu iz vseh krajev dežele, povdarjajo zvestobo novemu kralju, ter žele, vlada naj bi zatrla rogoviljeuje radikalcev: „narod se zbira okoli svojega kralja, in zaupa možem, katere si poklical Ti, gospod, v svoje svetovalstvo;“ tako je govorila deputacija 60 mož iz Šumadije. — Pričakuje se, da hoče ministerstvo spregovoriti o zadevi železnic, kakor hitro bodo dokončane obravnave, ki se ravno kar vrše. — Tudi prarijo, da hoče ministerstvo ostro postopati zoper agitacije umirovljenega generala Beli-Markoviča, ki deželo vznemirjajo; zoper vradnike, ki so tukaj zapleteni, se bode vpeljala disciplinarna preiskava.

Laško ministerstvo Depretisovo omahuje med Francijo in Nemčijo. Nemški poslanik v Kvirinalu baje vabi Italijo, naj se odloči za Francijo ali Nemčijo. Depretis želi zveze z Francijo, a kolega Mancini se hoče zvezati z Avstrijo. Med tem ko vlada omahuje simo tamo, vendar ne pozabi cerkve nadlegovati. — Tako hoče, da bi se škofje poprej oglasili za vladno privoljenje (exequatur), če preden jih papež v konsistoriji imenujejo.

Ali to pomeni mir, ali kaj? Na **Laškem**

nameravajo osnovati 12 polkov bojne in 5 polkov trdnjavske artilerije po 12 kompanij, 96 pešnikov, 64 alpskih kompanij in 22 polkov konjice po 6 škadron. Bode že šlo, če bode denarja dovolj.

Na Francoskem **prekuceljska stran-ka** silno napreduje. — Komunardi so „slavni dan“ 8. sušca prav slavesno praznovali; imeli so na 25 krajih slavnostne obede, katerih se je udeležilo okoli 15 000 ljudi. Naj slavnejši (?) t. j. najbolj divje se je obnašala Louise Michel; vsaka druga beseda je bila boj in prelivanje krvi, ves svet hoče požgati in na njega razvalinah postaviti občino požigalcev (komune); tisto občino ki je pred 11 leti Pariz z mrliči in razvalinami napolnila. V dijaskem okraji je tudi nad 200 dijakov vsake narodnosti slavilo obletnico komune. — No letos je ostalo drugo sicer mirno; a nevihta se bliža, od dalje se že bliska; — boj zoper katoliške redove pa se pridno nadaljuje, v najnovejših časih so benediktince zopet izgnali iz apatije Solesmes, za nekaj časa so liberalci s tem vtolaženi.

Izvirni dopisi.

Z Dunaju, 27. marca. (O slovenščini pri c. kr. vradih. — Nova cerkev.) Eksekutivni odsek je danes obravnaval postavnai načrt o veljavi slovenskega jezika pri cesarskih sodnijah in drugih javnih vradih. Navzoč je bil tudi minister dr. Pražak. Vsi so pripoznali potrebo, da se v tem oziru mora kaj zgoditi, vendar se je konečni sklep odložil za po veliki noči, ker je minister Pražak rekel, da bode vlada zbornici po veliki noči predložila dotičen predlog. Ker so razmere po raznih deželah različne, je silno težko izdelati primerno osnovo, a ne dvomimo, da se bode vendar le našla prava pot, ako imajo gospodje le dobro voljo.

Na Dunaji mislijo zidati novo cerkev sv. Jožefa na tako imenovanih turških šancah v spomin zmage, ki so jo naši tam l. 1683 zadobili nad Turkom. Cerkev, farovž in mežnarja bode stali okoli 120 000 glđ. in osnovatelj upajo na Dunaji dobiti toliko podpore, da se bode l. 1883 o priliki dvestoletnice vložil temeljni kamen. Pokroviteljstvo temu podvzetju je prevzel nadvojvoda Albrecht.

sveti Pavel apostel z vsem ognjem plemenite duše svoje in z vsem žarom prečudne zgovornosti opominja kristjane v Korintu, da se odtegejo vsakemu razdoru ter povrnejo zopet k stari slogi in edinosti v Jezusu Kristu; zato uči, da morajo biti kristjani povsod na svetu v vsaki misli, pri vsakem početji in delu ena duša in eno arce, ker so v pravem smislu tudi le eno telo, kterega udje imajo en in isti namen in so v tako tesni vzajemnosti, da se ereče ali nesreče, veselja ali žalosti enega uda vdeležujejo vsi udje. Najpoglavitejša naloga apostolskemu poklicu in apostolski moči v cerkvi božji toraj je: da svet ne ostane podoban mladoletnim, ktere vsaka sapica spremeni, marveč da dospe do zrelosti dobe Jezusove in da bode v eni sveti veri in kreposti stalen in nepremakljiv. Jaz ponavljam: po čem toraj vzdihuje in teži vsaka plemenita duša v cerkvi božji? Zato bodo vedno na svetu biskupi in duhovniki, ki bodo delovali zato tudi z darovanjem svojega lastnega življenja, ako treba, da se povsod vresniči glas angelski pri zojstvu Jezusovem: slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so prave voljel —

Lebko bi bilo v to svrhu navesti iz vseh stoletij biskupov najbolj odličnih v učenosti, svetosti, zgovornosti in veljavi, ki niso le sami delovali za edinost in slogu v cerkvi božji, nego tudi karali sodruge svoje, ki so se za to manj brigali. Znano je, da so nekteri spisalí cele knjige o sveti edinosti, ako je zahteval čas in okolnosti, v kterih so živeli: imenujemo le sv. Ciprijana in Avgustina. Toda kaj pravijo na to vladike pravoslavni? Eden, namreč karlovski, nam svetuje, da pustimo pri miru Slovane in pravoslavno cerkev ter da naj gremo za pravoverjem in edinostjo raji v Indijo, Japan in Kino med pagane; na Nemško in Angleško med protestante. S tem hoče vladika karlovski zbadljivo oponašati premoženje in bogastvo, ktero baje cerkev katoliška porablja v te namene. Oba biskupa sta pa te misli, da se z mojo in mojih drugov okrožnicami še bolj ruši narodu našem mir in sloga ter pomnožuje verska neznosljivost. Kar se tiče pravega, pač res cerkev z vsemi silami deluje, da zasije luč svete vere in edinosti povsod tudi ondi, kjer narodi še dandanes, kakor pismo pravi, vzdihujejo v tminah in senci smrti. Cerkev katoliška vzdržuje v ta namen

dva zavoda v Rimu in Lionu, „de propaganda fide“. Ves katoliški svet prinaša v to svrhu darove, kolikor more, v znamenje, da sveta edinost, ki ga druží z drugim svetom, ni mrtva, marveč prava, živa in delujoča edinost. Zaradi tega najdeš povsod na svetu od obalov Gangesa do obalav Rio de la Platta evangeljske poslance, katoliške vladike in duhovnike, ki sejejo v sredi divjih in zapuščenih narodov seme besede božje, a ga tudi zalivajo ne le s potom svojega obraza, nego mnogokrat tudi s svojo krvjo. V Kini katoliška stvar toliko napreduje, da je nedavno nekdo trdil v novinah: do konca tega stoletja bode, ako bode obračanje tako se množilo, veči del tega naroda pod krilom katoliške cerkve. Rimska stolica in angleška vlada se prav sedaj dogovarjati o vstanovitvi redne hierarhije. Pri tem poslu odlikuje se posebno narod francoski, narod naj bolj idealni in naj pripravnejši za vsako žrtvo v plemenite namene. Mnogi starši doživeli so na Francoskem in v Italiji, da se lastnim otrokom na altarjih priklanajo; kajti zaslužili so si ti to čast z mučeniško smrtjo za sveto vero. Dela pa to cerkev po posebnem naročilu večnega zaročnika, ki jej naklada

Z Dunaja, 28. marca. (Državni zbor in delegacije.) Gospodska zbornica in zbornica poslancev ste včeraj zborovale. Prva je obravnavala petrolejski davek ter postavila sprejela po sklepih zbornice poslancev. Danes bode pretresala državni proračun, v četrtek pa bode imela morda zadnjo sejo pred veliko nočjo. Šolska postava toraj pred prazniki ne pride v obravnavo in ravno tako tudi volilna prememba ne, za katero se bode volil menda nov odsek, da jo pretresa in zbornici stavi primerne nasvete. Konservativna stranka se je o tej zadevi že med seboj porazumela in ker je tudi Metternichovi stranki ta volilna prememba po volji, ni dvoma, da bode sprejeta in se bode kmalo po veliki noči vzela v pretres.

Zbornica poslancev je včersaj pritrdila kupčijski zvezi s Srbijo, potem pa je sprejela v drugem in tretjem branji postavilo o poštnih hranilnicah z edino premembo, da vloženi denarji, ako obležé v hranilnici zapadejo čez 40 let in ne čez 30, kakor je bil nasvetoval odsek. Danes je zadnja seja pred prazniki. Najvažnejši predmet je volitev enega uda za državno sodnijo. Ker so razni člani tega sodišča razdeleni po deželnih skupinah in je zdaj na vrsti skupina notranje-avstrijskih nemških dežel, t. j. avstrijske, solnograjske itd., nasvetovala bode desnica to-le terno, iz ktere bodo cesar enega imenovali: Dvorni svetovalec Lienbacher, deželni glavar solnograški grof Chorinsky pa državni poslanec dr. Fuchs. Velikega pomena je tudi predlog, ki se bode danes obravnaval in ki vreduje kazenske obravnave pri prestopkih živinsko-kužne postave, ter določuje, da ne bode treba ljudem za vsak tak prestopek hoditi k deželni ali kresijski sodniji, ampak jih bodo reševale okrajne sodnije. Na dnevnem redu je razun tega tudi predlog za železnico iz Trsta do Herpolja v Istri. Prva seja po veliki noči bode menda 18. aprila, delegacije pa se snidejo že 15. aprila na Dunaji, kakor razglša današnja „Wiener Zeitung“.

Iz Štajerskega. Naši nemčurji se šemijo, kakor bi jih bilo strah pred pravico v javnem življenju; delajo se, kakor bi se njim bil že zasadil mesarski nož v zatiloik. Zato kličejo na noge vse svoje pristaše ter vabijo po svojem celjskem organu vse nemčurčke na zbor! Parteitag! Drage volje njim smemo privoščiti to veselje, da se na shodu tolažijo zaradi hudih vdarcov, ktere so že občutile njihove krivična pleča in kateri njih imajo še za-

deti, dokler povsodi obvelja narodova pravica! Iz vsake vrstice zakotnega lista v Celji veje grozna obupljivost. In kaj počnejo sirote še le potem, če vtegnejo vsled novega volilnega reda zgubiti svojega zastopnika v državnem zboru? Zato pa naj tudi naša stranka nikar ne drži križem rok, temveč naj vse pogumnejše postopa, kakor do zdaj.

Dobro nam došlo novo „slovensko društvo“ za spodnji Štajer; da bi le kmalo moglo začeti svoje delovanje! Vsi zmerni in pravico-ljubni elementi se imajo zbrati, da pogazijo struponosno in pogubno svojat, ktera hoče izdati drago našo Avstrijo narljutejšim našim sovražnikom.

Domače novice.

V Ljubljani, 30. marca.

(Prošnje za rabo slovenskega jezika pri sodnijskih vradih in za ustanovitev c. k. višje deželne sodnije v Ljubljani) so državnemu zboru poslale tudi občine: Trzin, Šmarija, Šentjurij pri Šmariji, Velike Lipljene, Račna, Sliivnica, Grosuplje, St. Lampert in Konj. Izročil jih je poslanec Klun. Poslednji dve prosite razun tega tudi še za ustanovo pravne akademije v Ljubljani. G. Obreza je izročil enake prošnje, ki so mu jih poslale občine: Planina, Rakek, Laze, Gerčerevec, Unec, Lož in Kočana. Dr. Vošnjaku so enake prošnje poslale občine: Zagradec na kranjskem, Pod-sreda, Križe in Gorjane na Štajarskem, ki prosijo pritrditve k predlogom profesorja Kvičale, dalje občine: Jurovec, Kompolje, Podgora, Varea, Drašce, Lancovavas in Videm, pa okrajni odbor šoštanjski na Štajarskem.

(Čitalnica v Šiški) imenovala je g. dr. Vošnjaka svojega častnega člana, ker se je v v državnem zboru tako krepko potegnil za vse Slovence, posebno pa koroške.

(Pomožna hranilnica) je v svoji zadnji seji dovolila za „narodni dom“ 25 gl., za Bleiweisov spomenik 25 gl. in za društvo rudečega križa tudi 25 gl.

(Nemčurska prederznost.) K tukajšnemu zavarovalnemu agentu graške zavarovalnice. Hudobivniku (ali kakor se on podpisuje: Hudobivnigg) sta prišla včeraj dva kmeta plačat zavarovalnino. Po navadi mu reče kmetič „Vi“. Ko pa gosp. Hudobivnik to besedo sliši, skoči kvišku, kakor bi ga bila kača pičila, in zagromi nad grešnikom: „Tu nismo Slovenci, meni se pravi „Oni“ in če mi ne bote tako rekli, pa nesite svoj denar drugam. Če še niste

nikoli videli nemškutarja, pa mene poglejte.“ Kmetič je bil te osornosti ves preplašen, le škoda, da ni res kar šel s svojim denarjem h kaki drugi zavarovalnici. Taki so nemškutarji, le zapomnite si jih! — Naj bo tu še omenjeno, da je g. H. hud agitator nemškutarjev v vsaki volitvi. — Svetujemo, da se nekaj veljavnih zavarovancev do Graškega predstojništva obrne, da svojemu agentu to prepove. Če ne pomaga, naj izstopijo. Lastna škoda jih bo že izmodrila.

Razne reči.

— Prošt Hercog v Berlinu je po papeževem dopisu imenovan škof Vratislavski. Tedaj ima zadnja spraznena škofija zopet svojega škofa. — Naj bi škofom le ne bile roke tako rekoč zavezane. Dokler znanih cerkvi sovražnih postav vlada ne bo zavrgla, toliko časa škofje svojega poslanstva ne morejo spolnovati, tedaj katoličani tudi se ne vpokojiti. O temu pa pruska vlada noče nič slisati. Odjenja pač tu in tam, ali popolno svojevoljeno (ali če hočete svojeglavno), za spremen postav ima gluha ušesa. Čudno, v preteklih desetih letih bi se bila saj že lahko prepričala, koliko pogubno je tako ravnanje za katoličane in za državo.

— Diplomiranih zdravnikov je 180 tisoč na svetu; največe število v primeri s prebivalci jih na Francoskem; pa vendar zaradi tega nič manj ljudi ne umrje, kot drugod, kjer je manj zdravnikov. Francija šteje samo med državnimi poslanci 49 zdravnikov. Med temi 180 tisoč zdravniki jih je 12 tisoč, ki dajejo na svetlo spise o zdravniški vednosti. Tudi število onih je obilno, ki sodelujejo v političnih časnikih in pišejo zdravniške razglede; takih posebno vse mrgoli v Ameriki; njim sledijo nemški in angleški zdravniki. Na Angleškem živijo zdravniki bolj dolgo kot drugi ljudi in zaradi tega si privabijo veliko bolnikov. V marsikterih drugih deželah pa velikoveč velja latinski pregovor: „medice cura te ipsum“, to je zdravnik ozdravi sam sebe.

— V Lincu in v Solnogradu so volitve izvršile se tudi v 3. volilnem razredu liberalno. Ali konservativci niso dovolj oprezni, ali pa se ljudstvo da nahujskati po liberalnih kričalcih, ki so toliko ropotali zoper povišanje carine na petrolej in kavo, a sami bi ne bili nič drugače ukrenili, ko bi bili na krmilu. Ljudstvo vendar rado vsakemu verjame, ki ropota zoper davke, a ne pomisli, da kričačem ni za stvar, marveč za svojo osebo in za ponižanje drugomislječih. Kar se kave tiče, vzbogo

sveto dolžnost: naj ide po svetu, da krščuje in nauk svete vere pod okriljem njegove vse-gamogočnosti oznanuje vsem narodom. To je njen neizbrisljivi značaj, neprestana njena težnja in skrb, to je žar svete ljubezni, kteregeja vnel v njej on, ki pravi o sebi: da je prinesel ogenj na svet in da srčno želi, da se v njem ves svet ogreje za življenje in srečo večno. Zato ostalo je cerkvi katoliški od časov apostolskih do današnjega dne ime sveti, ime numerjoče ime, ki povsem odgovarja veri apostolski in ničeno carigrajski, ime vzeto iz narave stvari in pravega življenja, ktero je vsakemu znano, tega imena jej nikdo, tudi protivniki njeni, ni mogel odreči, in to je: ime katoliške cerkve; ime, ktero jej dandanes pripisuje prijatelj in neprijatelj; ime, ki samo na sebi nosi neizbrisljivi značaj njene resnice, kar vže v petem stoletju dokazuje sv. Augustin v slavnem svojem delu: tractatus de vera religione p. I. in v knjigi: de utilitate eredendi. Ne sili me le ostati v cerkvi sveti njen nauk, pravi sv. Augustin, njeno poročilo in nepretr-

gano nasledništvo apostolsko itd. nego tudi ime cerkve katoliške, kteregeja jej ne more tudi najsilnejši nasprotnik odreči. Tega razloga poslušujemo se tudi mi danes s popolno pravico, da dokažemo resnico in božji značaj cerkve naše, le da je ta razlog štirinajst stoletij, ki so pretekla od Avgustina do danes, toliko važnej in imenitnej.

Cerkev katoliška deluje tudi za edinost med protestanti. Dokaz temu je bogata književnost zgodovinska, apologetična in sploh bogoslovna na Nemškem od Leibnitsa, Molana in Bossueta do Möhlerja, Gfrörerja in Hurterja; dokaz temu je Angleška, kjer se puritanci ali ritualci tako zelo nagibajo k edinosti cerkveni, da se skoro nikjer učeni svet toliko ne spreobrača k veri katoliški, kakor prav na Angleškem. Aba današnja kardinala svete rimske cerkve: Manning in Neumann bila sta nekdanj anglikanca; posebni dokaz temu pa je Amerika, ki je štela pred sto leti komaj nekaj deset tisoč katolikov, a jih ima sedaj več kakor šest milijonov, kar je skoraj šesti del vsega pre-

bivalstva amerikeanskega. Prav v Ameriki po spričevanji najbolj umnega državnika našega veka Telfuilla, silno napreduje katoličanstvo pod varstvom svobode amerikeanske. Spominjam se, da sem nedavno čital delo, ki ga je napisal sedanji strasburški biskup o spreobračanju imeitnejih oseb k edinosti katoliški. Lep del teh knjig nanaša se na Ameriko. Iz tega se lahko prepriča vladika karlovski, da cerkev katoliška ni opešala ni obnemogla, marveč da v njej živi še vedno ona delavnost in redovitnost, ktero je Gospod nerazvezljivo združil z eno, sveto, apostolsko in katoliško cerkvijo. Nikdo pa naj cerkvi katoliški ne zavida imetja in bogastva njenega, vsaj ga je ona porabljevala vedno za naj sveteje in naj bolj vzvišene namene. Kdor koli po Evropi hodi, prepriča se hitro, da so najkrajseje cerkve in palače, da so najlepše bolnišnice, sirotišnice, šole itd. sad ljubezni in darežljivosti cerkve katoliške. (Dalje prih.)

ljudstvo ne bode toliko prizadeto, ker že sedaj malo porabi same kave, marveč le nekako srednje premožno ljudstvo; petrolej se pa kljubu veči carini menda ne bo podražil, našli so več novih virov v severni Ameriki, pa tudi na Nemškem (na Hanoveranskem) in pod našim cesarjem v Galiciji, tu bo menda nastopila konkurenca.

— Slovastvo. Došla nam je knjiga „Djelovanje Franjevaca u Bosni i Hercegovini za prvih šest vekiova njihova boravka. Nacrtao Fr. M. V. Batinić. Sv. I. (1235—1517). U Zagrebu 1881. 8. st. 154. Cena 80 str. — Konec tega leta ima priti na svetlo drugi zvezek. — Da se resnica prav spozna, čuti je treba oba zvona. Da so frančiškani doslej neizmerno veliko storili v teh deželah, je gotovo. Tega nikdo ne zanikuje. Ako se sedaj cerkvena vprava malo drugače obrne, ne bode njim ne na kvar ne v nečast, in mili vikši pastir obračal bode brez dvombe tako, kakor je najbolje za ondotne potrebne prebivalce in pa na korist katoliške stvari.

— Kanonizacija. Kakor se iz Rima potrjuje, piše „Politik“, se bo pričela obravnavati, že več let nameravana, da bi se zveličanim prištelja princesinja Marija Kristina (prva supruga napolitanskega kralja Ferdinanda II.), ker se bo kongregacija ss. obredov 1. aprila t. l. sošla k preiskovanju junaških čednost princesinje in resnice čudežev. Stroške te pravde kanonizacije je prevzela cesarica Marija Ana, vdova r. cesarja Ferdinanda, ki je sestra princesinje, ktera se ima kot blažena razglasiti.

— Izvrstna domoljubnost. Patriotizem naših liberalcev v človeški in časnikiški podobi. V znanem protižidovskem zboru pri Dreher-ju je Schönerer nezadovoljin z državnim zborom, z ministerstvom in vlado „ponosno“ (slovenski bi se reklo „izdajalsko“) zaklical: „Dospeli smo tako dalje, da se več proti Dunaju ne obračamo, da nas stolnca cesarstva več na-se ne vleče, ampak smo prisiljeni hoditi svoja pota,“ namreč proti Berlinu. O priliki volilnih preuredb tudi znana „Celjanska“ ravno te besede za svoje prodaja ter mogočno zakliče: „Mi smo tako dalje, da —“ O joj, prejoj! tresi se Avstrija, Celjanka škili v Berlin; hoče hoditi svoja pota ter ne več biti tvoj mogočen steber — joj, prejoj! Bi se li ne spodobilo take poslance in take vrednike soznaniti s nekaj slovečimi 25! Da, to bi bilo še edino zdravilo; predalčka za razum in poštenost v njih prazni glavi tako več ni.

— Štatistika izseljevanj. V preteklem mesecu je šlo samo skoz Hamburg 7574 oseb iz Evrope v Ameriko; od teh jih je prišlo iz pruskega kraljestva 3167, nemških ježel 1207. iz drugih evropejskih držav 3054. — Izselitev iz Avstrije v zadnjih 10 letih ni bilo sicer tako obilna, kot iz Nemčije, pa je bila vendar za nekatere krenovine zadost občutljiva. V teku tega časa se je namreč izselilo 71.685 Avstrijancev, in sicer l. 1871 je bilo 6169 in potem vsako leto več, tako da je bilo l. 1880 že 10.145 izseljencev. Češko in Moravsko ste dale največe število; izmed 10.145 v l. 1880 izseljenih je bilo 6411 Čehov in 2230 Moravcev, najmenj jih je bilo na Koroškem, od kodar se je le eden izselil. — Nobeno mesto v Ameriki se valed priseljencev ni tako pomnožilo, kot Novi Jork. Vsak teden naraste število prebivalcev za en par tisoč, kajti vsak teden jih stopi 2 do 5 tisoč izseljencev iz bark. Kakor dozda vsa znamenja kažejo, bo letošnja število izseljencev visoko prekosilo števila prejšnjih let. Vzroki tako

obilnega preseljevanja iz Evrope v Ameriko so: tukajšnji slabi zaslužki, s katerimi se toliko priden delavec zamore s svojo družino le pičlo izhajati, — v Ameriki si pa zasluži priden delavec po tri do pet dolarjev na dan in zamore tako živeti, kakor pri nas dobro plačani uradniki. — Vendar pa dospé vsako reč do vrhunca, tako tudi v Ameriki položaj delavcev, katerih je že tako obilno število, da bodo morda kmalo začeli misliti na preselitev iz Amerike v Evropo nazaj, kar se je že tudi zgodilo. Toraj: „Ostani v domovini in preživi se pošteno“.

Tudi iz Ogerskega se izseljevanje začelo ter rastle od leta do leta. Proti temu početju se je sošlo nedavno nekaj rodoljubov v Peštu v posvetovanje o vzrokih in sredstvih s katerimi bi se dalo škodljivo izseljevanje vstaviti. Glavni vzrok se je spoznal v čedalje večem vboštvu po zgornjem Ogerskem, ki je nastalo po slabih letinah. Da bi se izseljevanje zabranilo, je bilo sklenjeno vlado prositi za znižanje davkov sploh za milejše ravnanje pri iztirjavi davkov, pospeševanja obrtnije, oestro postopanje proti agentom za izseljevanje, poduk ljudstva o resničnih razmerah izseljencev v Ameriki, nseljevanje po vladnih pustinah po Ogerskem itd. — Mi mislimo, da vse to ne bode veliko pomagalo; slabe letine tudi niso glavni vzrok vedno več revšine, ampak napake vlade sploh. Kako pa je mogoče, da bi revšina čedalje bolj ne rastle pri tako ogromnih izdajkih! Ogerska ima svoje ministerstvo, svoja vojna, svoja razna zastopstva po tujih deželah itd. Že osnova vsega tega je stalo velikansko svoto in zdaj prizadeva leto na leto ogromne stroške; kje jih dobiti? Pri posestvu; toraj je davk rastle in rastle, dokler se več iztirjavati ne more. Ker vse to ni zadostovalo, se je dolg delal, nekako blizo 40 milijonov vsako leto, kar stori v 15 letih 600 milijonov verh tega kar je šlo za osnovo, verh tega, kar je pri osnovi lastne vlade mogla dolgá prevzeti in od vsega tega je treba obresti plačevati. Verh tega pritiska Amerika s svojim cenejšim blagom. Ti in enaki so vzroki če dalje več revšine, le oholost jih noče videti.

— Kako bi bilo pomagati Judom in Irceem? — Ta vprašanje je rešil nek Irec, Robrt M' Dalj; pred več leti se je preselil iz Irskega zarad hudega stiskovanja, katerega mu je prizadel njegov gospodar, angleški lord, v Padolijo na Rusko, kjer je v kratkem prišel do premoženja. V mestnem zboru v Proskurovem je tožil, kako zelo stiskani so Ircei, in s solzami v očeh je prosil zbrane, naj pripomorejo k temu, da bi ruska vlada dovolila namesto izselivših se Judov naselitev Ircev; angleški lordi, ki zelo simpatizirajo z Judi, bodo gotovo radi sprejeli Jude. Zbor je izrekel, da hoče to svoje storiti v tej stvari. — Je pač lože sklenjeno, kakor storjeno; Judje in Angleži, kako se more to skupaj strinjati?

— Židovski lekarničarji so dobili 22. t. m. povelje, kakor poroča „Petrograd. Her.“, da v teku leta morajo svoje lekarne kristjanom prodati. Judovskim opravnikom lekaren pa je bilo naznanjeno, da po naredbi ministra notranjega ima z današnjim dnevom njih opravištvo nehati.

— Grška razkolnost in Rim. Slavni škof diakovarski, mosign. Strosmayer, je storil s svojim pastirskim listom poskus, da bi grško razkolnost zjedini s katoliško Cerkvijo. On dokazuje, da se obe cerkvi ne razločujeta v verskih resnicah (Dogma), izvzemši izhajanja sv. Duha, ampak le po zunanjih običajih, ktere bi pa rimski papež kot glavlar vesoljne

Cerkve gotovo pripoznali. K izvršenju tega zjedinjenja, pravi slavni prelat, je pred vsem potrebno, da naj si Grki postavijo pravo in ne vradno Cerkev, ktero naj vlada, ne kakor zdaj zbor cesarskih vradnikov, ampak stari patriarhat v Moškavi, ktereja je Peter Veliki vničil. Potem, ko bi grki to storili, in se iztrgali iz rok svetovne oblasti, se bi zjedinjenje z Rimom lahko izvršilo. — V enakem duhu piše dunajski mesečni zvezek „Wickstimm“, v katerem se njegov dopisnik v odprtem pismu obrača do zbornega predsednika Podjedonosccev-a v Petrogradu, moža, ki ima na Ruskem največji vpliv v versko-političnih stvaréh in ga z gorečimi besedami opominja: naj spravi 80 milijonov razkolnikov s pravo Cerkvijo: Zveza z Rimom bo dala Rusiji bolj omikano duhovstvo, znotranjo in resnično pobožnost in pravost, bolj popolno redovništvo, bolj srečno in cesarju bolj zvesto ljudstvo. „To je dalavnost, tako sklepa dopisnik lista, ktera se pričakuje od Vas, ktere se morate vestno lotiti in jo izvršiti, zarad ktere, ako jo ne spolnite, bote enkrat morali oster odgovor Bogu dajati. — Upamo: da bodo obilne molitve lanskaga svetega leta, in 700 letnice ss. Cirila in Metoda in pogajanje ruskega cara s sv. Očetom mogočno vplivale in pripomogle doseči v ta namen.“

— V Dižonji na Francozkem so našli v starem zidovji velik kup starih cekinov zazidanih. Denarji so še od kraljev Ljudevita XIV., XV. in XVI. Tedaj se sme sklepati da je med veliko prekucijo nekdo ta denar skrnil, pa potem smrt našel, da ni mogel ali ni hotel povedati, kam ga je skrnil. Vredni so cekini 306.000 frankov, v našem denarji okoli 140 000 glđ.

I. izkaz doneskov

za spomenik dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Slavna Matica Slovenska v Ljubljani	200 glđ.
„ Čitalnica v Ljubljani	100 „
Slavno društvo „Južni Sokol“ v Ljubljani	25 „
Gosp. dr. Jernej Zupanec, c. k. notar itd.	100 „
„ L. Robič, dežel. poslanec v Ljubljani	16 „
„ dr. Čebašek Andrej, kanonik itd. v Ljubljani	10 „
„ Pakič Mihael, trgovec itd. v Ljubljani	10 „
„ dr. Papež Fr., odvet. v Ljubljani	10 „
„ Grasselli P., deželni odbornik itd. v Ljubljani	5 „
„ Matej Kreč, deželni tajnik v Ljubljani	5 „
„ Dovgan Janez, lastnik zaloge hišne oprave v Ljubljani	3 „
„ Noll Srečko, kleparski mojster itd. v Ljubljani	2 „
„ Josip Schneider vit. Treuenfeldski, državni poslanec itd.	50 „
„ P. Maks Pivec v Admontu na Štajerskem	10 „
„ Žagar Dragotin, kontrolor deželne blagajnice v Ljubljani	5 „
„ Sv. J. iz Radeč na Dolenjskem za sedaj	2 „
Skupaj	553 glđ.

Več železnih ognjišč (šparherdov)

že izgotovljenih, nar boljši kup, na izbiranje imam na prodaj. Tudi preskrbim zidarsko delo pri ognjiščih, ako treba.

Nadalje prodaja

(3)

pohištvo

v Višnjigori, posebno pripravno za krčmo ali pa za štacuno, prav tik ceste. Več povem ustmeno.

Janez Dolhar

v Ljubljani, Hrenove ulice št. 4.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.